

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Grzegorzczak

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie W. R.

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 30 stycznia 2013 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 28 września 2005 r., sygn. akt ..., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 3 marca 2005 r., sygn. akt III K ...

na podstawie art. 542 § 3 *a contrario* k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

1. Uznać, że wniosek obrońcy skazanego stanowi sygnalizację uchybienia określonego w art. 439 §1 k.p.k. 9 k.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.;
2. Nie stwierdzić podstaw do wznowienia postępowania z urzędu;
3. Zwrócić M. P. – B. (dane k.25 oraz k.26 akt SN) uiszczoną – na rzecz skazanego – opłatę od wniosku w kwocie 150 zł (sto pięćdziesiąt) i zwolnić skazanego od wydatków postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 3 marca 2005 r., sygn. akt III K ... uznał skazanego W. R. za winnego popełnionego w okresie od 4 kwietnia 1990 r. do 5 kwietnia 1992 r. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wymierzył mu za ten czyn karę 5 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 250 stawek dziennych po 100 zł każda. Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońców skazanego Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 28 września 2005 r., zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W dniu 23 sierpnia 2012 r. wpłynął wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania i uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego, jak również wyroku Sądu Okręgowego i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. Jako podstawę wniosku wskazano „art. 540 i dalsze k.p.k.” (k. 27 akt SN), zaś w jego uzasadnieniu podano, że czyn za który przypisano skazanemu został niesłusznie zakwalifikowany z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 k.k., albowiem powinien być kwalifikowany z art. 205 § 1 d.k.k. stosownie do treści art. 4 § 1 k.k. Przy takiej kwalifikacji czyn skazanego, zdaniem autora wniosku, uległ przedawnieniu w marcu 2005 r.

W pisemnym stanowisku prokuratora Prokuratury Generalnej wniesiono o oddalenie tego wniosku. Z uzasadnienia tego stanowiska wynika, że z wniosku nie wynika w oparciu o którą z podstaw wymienionych w art. 540 k.p.k. sformułowano wniosek o wznowienie postępowania, a nadto podkreślono, iż w istocie kwestionowany jest sposób zastosowania art. 4 § 1 k.k., a naruszenie tego przepisu nie mieści się wśród podstaw wznowienia postępowania. W końcowej części swojego stanowiska prokurator Prokuratury Generalnej podkreślił, że w kwestii art. 4 § 1 k.k. Sąd Apelacyjny zajął stanowisko, o czym przekonuje argumentacja zawarta na stronie 20-tej uzasadnienia wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Treść złożonego wniosku wskazuje, że jego istotą jest twierdzenie, iż doszło do skazania W. R. pomimo, że w dacie orzekania zaistniała negatywna przesłanka procesowa określona w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., tj. przedawnienie karalności. Innej okoliczności prawnej wniosek obrońcy skazanego nie zawiera. Przywołanie we wniosku przepisu art. 4 § 1 k.k. jako naruszonego przez orzekające w sprawie sądy służy skarżącemu jedynie do wykazania, że podstawą kwalifikacji prawnej czynu

przypisanego skazanemu winien być art. 205 k.k. z 1969 r., a to z kolei skutkować winno ustaleniem innego terminu przedawnienia karalności. Jest zatem oczywiste, że treścią wniosku jest zarzut, iż w prawomocnie osądzonej sprawie doszło do zaistnienia tzw. bezwzględnie powodu odwoławczego określonego w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., i tylko na tej okoliczności oparto wniosek o wznowienie. Z treści art. 542 § 3 k.p.k. wyraźnie wynika, że w razie ujawnienia się jednego z uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. wznowia się postępowanie z urzędu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jest już ugruntowany pogląd, że w takiej sytuacji postępowanie można wznowić wyłącznie z urzędu, a strona może jedynie inicjować taką kontrolę właściwego sądu (np. uchwała 7 sędziów SN z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48; postanowienie SN z dnia 23 lutego 2010 r., V KO 115/09, Lex 844090; postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2011 r., II KZ 10/11, Lex 794980). Z tego też powodu pismo procesowe nazwane wnioskiem o wznowienie postępowania nie mogło być przedmiotem merytorycznego rozpoznania jako wniosek o wznowienie postępowania, albowiem nie zostało oparte na jakiegokolwiek innej podstawie niż ta wskazana w art. 542 § 3 k.p.k. Wobec faktu, iż zarządzeniem wyznaczono posiedzenie w przedmiocie rozpoznania wniosku obrońcy skazanego, Sąd Najwyższy – stosownie do treści art. 118 § 1 k.p.k. – uznał, że wniosek ten stanowi sygnalizację uchybienia określonego w art. 439 § 1 k.p.k. i w tym zakresie dokonał stosownej kontroli. Dokonując stosownej analizy akt sprawy oraz mając na uwadze treść pisma procesowego, które zainicjowało ten proces, stwierdzić należy, iż brak jest jakiegokolwiek powodu do wznowienia postępowania z urzędu. Nie można także przyjąć, aby w sprawie zaistniała przesłanka wyłączająca postępowanie karne z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. Przede wszystkim przedmiotem oceny przez pryzmat art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. musi być ta kwalifikacja, która została zastosowana przez orzekające w sprawie sądy, a więc art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 k.k. Uwzględniając ustawowe zagrożenie z tego przepisu oraz treść art. 102 k.k. nie sposób stwierdzić, aby w dacie orzekania przez Sąd Apelacyjny doszło do przedawnienia karalności tego przestępstwa. Nawet bez uwzględnienia treści art. 2 ustawy z dnia 3 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. Nr 132, poz. 1109), która to ustawa weszła w życie 3 sierpnia 2005 r. i wydłużyła okresy przedawnienia karalności przestępstw, a więc jeszcze przed datą prawomocnego wyroku, przedawnienie karalności nastąpiłoby dopiero po 15 latach od końcowej dacie popełnienia przestępstwa (5 kwietnia 2007

r.), zaś przy uwzględnieniu okresów przedawnienia określonych ustawą z dnia 3 czerwca 2005 r., to przedawnienie karalności przypisanego skazanemu czynu nastąpiłoby dopiero w dniu 5 kwietnia 2017 r. Przywołanie przepisu art. 4 § 1 k.k. jest bezskuteczne, albowiem kwestia oceny stanu prawnego, a więc także zastosowania właściwej ustawy, nie może być podstawą wznowienia postępowania zarówno w oparciu o przepis art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. ani też badana w aspekcie podstawy z art. 542 § 3 k.p.k. W przepisie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. chodzi przecież o ujawnienie się nowych faktów i dowodów nie znanych wcześniej sądowi, a zatem podstawa ta nie dotyczy przepisów prawa i sposobu ich interpretacji lub właściwego zastosowania.

Na marginesie tego wyводу stwierdzić należy, co słusznie wskazał prokurator Prokuratury Generalnej, że kwestia zastosowania art. 4 § 1 k.k. była przedmiotem kontroli Sądu Apelacyjnego w trybie określonym w art. 440 k.p.k. i sąd ten nie dostrzegł, aby przyjęta kwalifikacja przestępstwa była wadliwa (str.19-20 uzasadnienia wyroku).

Wobec faktu, iż treść pisma procesowego powinna skutkować uznaniem, iż pismo procesowe stanowi jedynie sygnalizację kontroli z urzędu w zakresie wznowienia postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k., należało zwrócić uiszczoną opłatę od wniosku, a wobec sytuacji majątkowej skazanego celowym stało się zwolnienie go od wydatków związanych z toczącym się postępowaniem w tym przedmiocie.

Z tych wszystkich powodów należało orzec jak w postanowieniu.